

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ»

(для студентів іноземців підготовчого відділення за спеціальністю
гуманітарні)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Історія» (для студентів іноземців підготовчого відділення за спеціальністю гуманітарні.) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва: уклад: О. Л. Луб'яна – Х.: ХНАМГ, 2012. – 18 с.

Укладач: О. Л. Луб'яна

Рецензент: зав. кафедри української і російської мов як іноземних, канд. філолог. наук, доц. І. В. Вальченко

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Історія України» для студентів-іноземців, які навчаються на підготовчих факультетах (відділеннях) вищих навчальних закладів, призначена для викладачів історії.

Затверджено на засіданні кафедри української і російської мов як іноземних (протокол № 7 від 18.03.2011).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, завдання та предмет вивчення дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	9
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	9
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	10
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	12
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами навчальної роботи.....	12
2.2. Зміст дисципліни за темами	12
2.3. Лекційний курс	13
2.4. Практичні заняття.....	13
2.5. Лабораторні роботи	15
2.6. Індивідуальні заняття.....	15
2.7. Самостійна навчальна робота студента.....	15
2.8. Методи та засоби контролю	15
2.9. Критерії оцінювання знань	16
3. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	17

ВСТУП

Програма «Історія України» розрахована на іноземних студентів економічних та гуманітарних спеціальностей які навчаються на підготовчих факультетах вищих навчальних закладів України. Вона також може бути використана в якості інформаційно-довідкового матеріалу при підготовці до занять, організації контролю, укладанні додаткових учбових матеріалів.

Цей курс ставить за мету ознайомлення з основними поняттями та категоріями історії, з основними етапами історії українського народу, соціально-політичною системою України, правами та обов'язками іноземців в Україні. Ця програма є засобом управління учбовим процесом навчання історії України та містить:

цілі навчання, які зумовлені комунікаційними потребами студентів-іноземців, що будуть навчатися за гуманітарним профілем;

конкретний навчальний матеріал за розділами: загальні положення про Україну, стародавні народи на території України, Київська Русь – стародавня держава східних слов'ян, роздроблення Київської Русі, Захват українських земель іноземними державами у XIII-XVII ст., Запорізька Січ – нащадок української державності, Україна у XVII-XVIII ст., Україна у складі Російської і Австро-Угорської імперій, Україна на початку XX ст., відродження української державності, Україна у складі СРСР, Проголошення і розвиток української незалежної держави, політична система сучасної України. Програму розраховано на іноземних студентів підготовчих факультетів, які здобуватимуть вищу освіту за гуманітарним напрямом. Програмою передбачено 160 навчальних годин аудиторних занять відповідно до кількості годин навчального плану для підготовчих факультетів, з яких 16 – лекційних і 144 – практичних занять. Програма складена згідно з планом для підготовчих факультетів, згідно до рекомендацій Навчально - методичної комісії по підготовці іноземних громадян Міністерства освіти і науки України.

Програму розроблено на основі :

ГСВОУ МОНУ Програма дисципліни «Економічна та соціальна географія світу» для студентів-іноземців підготовчих факультетів вищих навчальних закладів країни, затверджено заступником міністра освіти і науки України М.Ф. Степко 07.07.2004 р.

Учбового плану підготовки іноземних громадян за спеціальністю : гуманітарні.

Програму затверджено на засіданні кафедри української і російської мов як іноземних (протокол № 7 від 18.03.2011).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, завдання та предмет вивчення дисципліни

Освітня і пізнавальна мета курсу – ознайомлення студентів-іноземців з сучасною незалежною українською державою, з головними моментами історичного шляху, що пройшов український народ, з видатними українськими іменами, що створили історію та культуру українського народу. Освітня і пізнавальна мета курсу реалізується лише за умови досягнення студентами певного рівня володіння мовою, тому паралельно реалізується і комунікативна мета навчання:

нагромадження і збагачення лексичного запасу, характерного для публіцистичного стилю і частково для художнього мовлення;

перенесення навичок використання мовленнєвих одиниць, сформованих у першому семестрі на матеріалі нейтрального стилю, на публіцистичний стиль та художнє мовлення;

формування навичок і вмінь мовленнєвої діяльності, за якою текст є головною одиницею навчання.

Ознайомлення із системою понять та категорій, які готують студента до слухання та конспектування лекцій.

Програма складається з 12 розділів, у яких відображені перелічені питання та враховано специфіку довузівської підготовки студентів-іноземців. Послідовність вивчення питань у межах розділів викладач може змінювати залежно від конкретних умов. Це дає можливість викладачу творчо підійти до програми, обрати на заняття для поглибленого аналізу теми, які найбільше відповідають майбутнім спеціальностям студентів. Кількість годин на вивчення окремих розділів можна змінювати.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

I. ВСТУПНИЙ КУРС

1. Історія як наука.

2. Історична хронологія.
3. Предмет історії України.
4. Завдання начального курсу «Історія України»

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО УКРАЇНУ

1. Територія України, кордони України.
2. Адміністративний устрій, столиця України.
3. Символи української державності.
4. Народ України, численність населення, національний склад.
5. Громадяни України. Права й обов'язки іноземців в Україні.

III. СТАРОДАВНІ НАРОДИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.

1. Давньогрецькі колонії у Причорномор'ї.
2. Кочові народи на півдні України.

IV. КИЇВСЬКА РУСЬ – СТАРОДАВНЯ ДЕРЖАВА СХІДНИХ СЛОВ'ЯН

1. Розселення слов'ян у Європі. Східні слов'яни.
2. Виникнення держави Київська Русь. Державний устрій та господарство Київської Русі.
3. Хрещення Русі. Культура Київської Русі. Історичне значення Київської Русі.

V. РОЗДРОБЛЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСІ. ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКЕ КНЯЗІВСТВО.

1. Розпад Київської Русі на окремі князівства.
2. Утворення Галицько-Волинського князівства. Зовнішня політика князівства. Роль Галицько-Волинського князівства у розвитку української державності.

VI. ЗАХВАТ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ІНОЗЕМНИМИ ДЕРЖАВАМИ У XIII - XVII ст.

1. Боротьба давньоруських князівств з іноземними загарбниками у IX-XIII ст.
2. Монголо-татарська навала на українські землі.

3. Україна у складі Литви і Речі Посполитої у XIII-XVII ст.

VII. ЗАПОРІЗЬКА СІЧ – НАЩАДОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.

1. Виникнення козацтва. Запорізька Січ – козацька республіка. Запорізькі козаки – захисники української землі.

2. Гетьмани Запорізької Січі.

VIII. УКРАЇНА У XVII-XVIII ст.

1. Національно-визвольна війна України проти Речі Посполитої. Українська держава під час Визвольної війни.

2. Союз України і Росії (1654 р.).

3. Руїна та наслідки для України.

4. Гетьманщина – форма української державної автономії. Ліквідація української автономії і Запорізької Січі.

5. Українська культура у XVII-XVIII ст.

XIX. УКРАЇНА У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ І АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

1. Розпад Речі Посполитої і розділ України між Російською і Австрійською імперіями.

2. Економічний розвиток Східної і Центральної України у XVIII-XIX ст.. Економічне становище Західної України.

3. Національно-визвольний рух в Україні. Українська культура у XIX ст..

X. УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ XX ст., ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.

1. Україна в роки Першої світової війни. Універсали Центральної Ради. Українська Народна Республіка.

2. Держава гетьмана Скоропадського.

3. Директорія та відновлення Української Народної Республіки.

4. Громадянська війна в Україні.

XI. УКРАЇНА У СКЛАДІ СРСР.

1. Створення СРСР. Економічне і політичне становище України у складі СРСР.
2. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні.
3. Україна в роки Другої світової війни.
4. Розвиток України у 50-70 роки.
5. Економічна і політична криза в СРСР у 70-80 роки, її вплив на Україну.

ХІІ. ПРОГОЛОШЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ.

1. Демократичні перетворення в СРСР та їх вплив на національно-політичний рух в Україні.
2. Проголошення незалежної української держави. Розпад СРСР і створення СНД.
3. Економічні реформи в Україні.

ХІІІ. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.

1. Влада і політика. Розподіл влади в демократичній державі.
2. Конституція України. Органи влади в Україні. Політичні партії.
3. Зовнішня політика України.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Унаслідок вивчення курсу студенти мають оволодіти основними положеннями становлення і розвитку української державності, питаннями сучасного економічного і політичного життя України.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Конституція України. – Х.: Ранок, 1999. – 48 с.
2. Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – Х.: Дельта, 1993. – 256 с.
3. Історія України: Учеб. пособие для студентов-иностранцев/В.Е. Дягилев, В.Е. Грицюк, И.Б. Коваленко и др. - Х.: Экограф, 2000.-64 с.
4. Крип'якевич. І.П. Історія. – Л.: Світ, 1992.- 560 с.
5. Методические указания для практических и самостоятельных занятий по курсу «Страноведение» для иностранных учащихся подготовительного

отделения гуманитарных, инженерно-технических, инженерно-экономических и биологических специальностей / И.В. Вальченко, О.Л. Лубяная, Т.А. Плотникова; под ред. И.В. Вальченко; Харьк. нац. акад. город. хоз-ва – Х.: ХНАГХ, 2010. – 66 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Історія України

Метою: навчання іноземних студентів курсу «Історія України» є ознайомлення студентів-іноземців з основними етапами історії українського народу, соціально-політичною системою України, особливостями становлення та розвитку української державності.

Предмет: вивчення дисципліни - навчальний матеріал, представлений у вигляді текстів з навчальних посібників, зазначених у програмі.

Зміст: Програма побудована з використанням сучасної методики викладання історії України, що використовує не тільки хронологічний принцип подачі матеріалу, а й зв'язок історичних етапів з подіями сучасності.

История Украины

Целью: обучения иностранных учащихся курсу «Історія України» является ознакомление студентов-иностранцев с основными этапами истории украинского народа, социально-политической системой Украины, особенностями становления и развития украинской государственности.

Предмет: изучения дисциплины - учебный материал, представленный в виде текстов из учебных пособий, указанных в программе.

Содержание: Программа построена с использованием современной методики преподавания истории Украины, использующей не только хронологический принцип подачи материала, но и связи исторических этапов с событиями современности.

History of Ukraine

The purpose: the training of foreign students in the course "History of Ukraine" is to acquaint foreign students with the basic steps in the history of the Ukrainian people, socio-political system of Ukraine, features of formation and development of Ukrainian statehood.

Subject: study subjects - learning the material presented in the form of texts from the textbooks listed in the program.

Content: The program is built using modern methods of teaching History of Ukraine, using not only the chronological principle of the material, but also links the historical stages of the events of today.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Всього, годин	Семестри	Години								Іспит (семестр)	Залік (семестр)
		Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
			Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб. (кільк.)	КП / КР	РГР		
240		162	20	142		78	4			2	1,2

2.2. Зміст дисципліни за розділами

1. Вступ
2. Загальні положення про Україну
3. Стародавні народи на території України
4. Київська Русь – стародавня держава східних слов'ян
5. Роздроблення Київської Русі. Галицько-Волинське князівство.
6. Захват українських земель іноземними державами у XII – XVII ст..
7. Запорізька Січ – нащадок української державності
8. Україна у XVII – XVIII ст.
9. Україна у складі Російської і Австро-Угорської імперій
10. Україна на початку ХХ ст., відродження української державності
11. Україна у складі СРСР
12. Проголошення і розвиток української незалежної держави
13. Політична система сучасної України.

У зв'язку з тим, що заняття на підготовчому відділенні для іноземних громадян ХНАМГ у 2010/2011 навчальному році проводяться російською мовою (за бажанням слухачів), вивчення курсу Історії України, передбаченого програмою, пропонується здійснювати російською мовою.

2.3. Лекційний курс

№	ЗМІСТ	Кільк. год.
1.	Вступ Історія як наука. Історична хронологія. Предмет історії України. Завдання навчального курсу „Історія України”	2
2.	Загальні положення про Україну. Територія України, кордони України.	2
3.	Київська Русь – стародавня держава східних слов'ян Розселення слов'ян у Європі. Східні слов'яни. Виникнення держави Київська Русь.	2
4.	Роздроблення Київської Русі. Галицько-Волинське князівство	2
5.	Захват українських земель іноземними державами у XII – XVII ст.	2
6.	Запорізька Січ – нащадок української державності	2
7.	Україна у XVII – XVIII ст.	2
8.	Україна у складі російської і австро-угорської імперій.	2
9.	Україна на початку XX ст., відродження української державності	2
10.	Проголошення і розвиток української незалежної держави	2
Всього:		20год.

2.4. Практичні заняття

№	ЗМІСТ	Кільк. годин
1	2	3
1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО УКРАЇНУ. Природні умови України. Природнокліматичні зони	2
	Адміністративно-територіальний устрій України, столиця України. Символи української державності (герб, прапор, гімн)	2
	Народ України: чисельність населення, національний склад народу України. Громадяни України. Права і обов'язки іноземців в Україні.	2
2.	СТАРОДАВНІ НАРОДИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ Давньогрецькі колонії у Причорномор'ї. Кочові народи на Півдні України. Контрольна робота №1	6
3.	КИЇВСЬКА РУСЬ – СТАРОДАВНЯ ДЕРЖАВА СХІДНИХ СЛОВ'ЯН Виникнення держави Київська Русь. Державний устрій та господарство Київської Русі.	6
	Міжнародні зв'язки Київської Русі. Хрещення Київської Русі.	4
	Культура Київської Русі. Історичне значення Київської Русі. Контрольна робота № 2	4
4.	РОЗДРОБЛЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСІ. ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКЕ КНЯЗІВСТВО Розпад Київської Русі на окремі князівства. Утворення Галицько-Волинського князівства. Зовнішня політика князівства. Роль Галицько-	6

1	2	3
	Волинського князівства у розвитку української державності. Контрольна робота №3	
5.	ЗАХВАТ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ІНОЗЕМНИМИ ДЕРЖАВАМИ У XII –XVII СТ. Боротьба давньоруських князівств з іноземними загарбниками (печеніги, хазари, половці) у IX –XIII ст..	6
	Монголо-татарська навала на українські землі	4
	Україна у складі Литви і Речі Посполитої у XIII – XVII ст.	4
6.	ЗАПОРІЗЬКА СІЧ – НАЦАДОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ Виникнення козацтва. Запорізька Січ – козацька республіка	6
	Запорізькі козаки – захисники української землі. Гетьмани Запорізької Січі. Контрольна робота №4	4
7.	УКРАЇНА У XVII – XVIII СТ. Національно-визвольна війна України проти Речі Посполитої. Українська держава під час визвольної війни.	6
	Союз України і Росії (1654). Руїна та її наслідки для України.	4
	Гетьманщина – форма української державної автономії. Ліквідація української автономії і Запорізької Січі.	4
	Українська культура у XVII – XVIII ст.	4
8.	УКРАЇНА У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ І АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ІМПЕРІЙ. Розпад Речі Посполитої і розділ України між Російською і Австрійською імперіями.	6
	Економічний розвиток Східної і Центральної України у XVIII – XIX ст. Економічне становище Західної України.	4
	Національно-визвольний рух в Україні. Українська культура у XIX ст. Контрольна робота № 5	4
9.	УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ XX СТ., ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ Україна в роки першої світової війни. Наслідки війни для України.	4
	Універсали Центральної Ради. Українська Народна Республіка. Держава гетьмана П.Скоропадського	4
	Директорія та відновлення Української Народної Республіки. Громадянська війна в Україні.	4
10.	УКРАЇНА У СКЛАДІ СРСР Створення СРСР. Економічне і політичне становище України у складі СРСР (20-30-ті роки).	4
	Голодомор 1923 -1933 рр. в Україні.	2
	Україна в роки Другої світової війни.	4
	Розвиток України у 50-70-ті роки.	4

Продовження табл.

1	2	3
	Економічна і політична криза в СРСР у 70-80-ті роки, її вплив на Україну.	4
11.	ПРОГОЛОШЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ Демократичні перетворення в СРСР та їх вплив на національний і політичний рухи в Україні	4
	Проголошення незалежності української держави. Розпад СРСР і створення СНД.	4
	Економічні реформи в Україні. Культура України ХХ ст. Контрольна робота № 6	4
12.	ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ Влада і політика. Розподіл влади в демократичній державі.	4
	Конституція України.	4
	Органи влади в Україні. Політичні партії в Україні. Зовнішня політика України	4
Всього:		142 год.

2.5. Лабораторні роботи

Не передбачені

2.6. Індивідуальні заняття

Не передбачені

2.7. Самостійна навчальна робота студента

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	
1.	Повторення теоретичного матеріалу, та лексики уроку.
2.	Самостійне вивчення низки теоретичних питань. Підготовка до контрольних робіт.
3.	Виконання вправ та завдань
4.	Виконання домашнього завдання.
Всього: 78 годин	

2.8. Засоби контролю

1. Поточний контроль

Проводиться на кожному занятті. Оцінюється рівень розуміння студентом теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання.

2. Поетапний контроль

Проводиться по закінченню вивчення теми. Проходить у формі колоквіуму або контрольної роботи. Кожен студент отримує індивідуальне завдання, що включає теоретичне питання та практичне завдання.

Наприкінці семестру проводиться залік.

3. Підсумковий контроль

Екзамен з історії України проводиться наприкінці терміну навчання. Оцінюється відповідь студента на екзаменаційний білет, що включає теоретичне запитання та практичне завдання.. Повне оволодіння студентом вивченого матеріалу здійснюється за допомогою додаткових запитань.

2.9. Критерії оцінювання знань

Оцінка знань студента відбувається за п'ятибальною національною шкалою.

«**Відмінно**» ставиться коли студент дає абсолютно правильну відповідь, без помилок інформаційного і комунікаційного характеру.

«**Добре**» ставиться коли студент дає правильну відповідь, але мають місце помилки мовного характеру, тема розкрита неповно або не чітко.

«**Задовільно**» ставиться коли тема розкрита неповно, порушено комунікаційний зв'язок, логічність викладення.

«**Незадовільно**» ставиться коли тема не розкрита. Студент не виконав завдання повністю або не може відповісти на питання.

3. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№	Бібліографічні описи
1. Основна література	
1.	Методические указания для практических и самостоятельных занятий по курсу «Страноведение» для иностранных учащихся подготовительного отделения гуманитарных, инженерно-технических, инженерно-экономических и биологических специальностей / И.В. Вальченко, О.Л.Лубяная, Т.А.Плотникова; под ред. И.В. Вальченко; Харьк. нац. акад. город. хоз-ва – Х.: ХНАГХ, 2010. – 66 с.
2	Бойко О.Д. Історія України / О.Д. Бойко. - К.: Академія, 1999. - 568 с. Історія України / під. ред. В.А. Смолія. - К.: Україна, 1997. - 462 с
3	Плахтий И.С.История Украины: Учеб. пособие для поступающих в вузы / И.С. Плахтий, С.В. Шефель. - Х.: МП "Планета", 1992. - 102 с.
4	Крутовая Л.Ф., Дроздова И.П., Золотарева И.Н., Соколова Г.П. Методические указания по русскому языку «Харьков и Слобожанщина». – Харьков. ХГАГХ, 1999.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни **«Історія»** (для студентів-іноземців підготовчого відділення за спеціальністю гуманітарні.)

Укладач: **ЛУБ'ЯНА** Ольга Леонідівна

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2011, поз. 505 Р

Підп. до друку 19.09.2011 р.	Формат 60x84/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 0,8
Тираж 10 пр.	Зам. № 7633

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.